

Bruksela, 18 listopada 2020 r.
(OR. en)

12848/20

COHOM 85
COPS 396
CFSP/PESC 987
RELEX 884
CONUN 206
COSCE 12
DEVGEN 168
FREMP 119
JAI 976

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024
	– Konkluzje Rady
	– Plan działania UE

Delegacje otrzymują w załączeniu projekt konkluzji Rady w sprawie Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 oraz załączony do niego Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024, w wersji uzgodnionej przez Radę w dniu 17 listopada 2020 r. z zastosowaniem procedury pisemnej, zgodnie z art. 12 ust. 1 akapit pierwszy regulaminu wewnętrznego Rady.

Projekt konkluzji Rady

w sprawie Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024

- 1 W dzisiejszych czasach podważa się i kwestionuje prawa człowieka i demokrację. Dlatego też Rada przyjmuje Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024, zamieszczony w załączniku. Rada z zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat „Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024” i odnotowuje wspólny wniosek dotyczący zalecenia Rady dla Rady Europejskiej w sprawie przyjęcia decyzji określającej strategiczne cele Unii realizowane w ramach Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024, przedstawiony 25 marca 2020 r. przez Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisję Europejską.
- 2 Tym planem działania Rada potwierdza zdecydowane zaangażowanie Unii Europejskiej na rzecz dalszego wspierania uniwersalnych wartości dla wszystkich. Poszanowanie godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości i praworządności oraz przestrzeganie praw człowieka będą nadal stanowić podstawę wszystkich aspektów polityki wewnętrznej i zewnętrznej Unii Europejskiej.
- 3 Całościowa sytuacja w dziedzinie praw człowieka i demokracji jest zróżnicowana. Poczyniono postępy, wciąż jednak trzeba zmierzyć się z oporem wobec powszechności i niepodzielności praw człowieka, kurczeniem się przestrzeni obywatelskiej oraz regresem demokracji. Pojawiają się również nowe możliwości i zagrożenia, w szczególności związane z postępem technologicznym i globalnymi wyzwaniami środowiskowymi.

- 4 Sytuacje kryzysowe są szczególnym sprawdzianem dla urzeczywistnienia praw człowieka i poszanowania wartości demokratycznych. Trwająca pandemia COVID-19 i jej skutki społeczno-gospodarcze mają coraz większy negatywny wpływ na wszystkie prawa człowieka, demokrację i praworządność, pogłębiają istniejące wcześniej nierówności i zwiększają presję na osoby znajdujące się w trudnej sytuacji. Działanie na rzecz praw człowieka, demokracji i praworządności ma zasadnicze znaczenie dla stworzenia bardziej sprawiedliwych, ekologicznych, bardziej odpornych i integracyjnych społeczeństw. Rada podkreśla, że prawa człowieka, demokracja i praworządność, a także podejście uwzględniające aspekt płci, pozostaną ważnym aspektem unijnej reakcji na pandemię COVID-19 i wspierania odbudowy. UE zobowiązuje się dbać o to, by nasza reakcja przebiegała z poszanowaniem godności i praw człowieka wszystkich osób, bez jakiegokolwiek dyskryminacji. Nie można pomijać nikogo ani ignorować żadnych praw człowieka.
- 5 Nowy plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 określa ambicje i priorytety UE w zakresie konkretnych działań na najbliższe pięć lat w dziedzinie stosunków zewnętrznych.
- 6 UE i jej państwa członkowskie będą korzystać z pełnego wachlarza swoich instrumentów we wszystkich dziedzinach działań zewnętrznych, tak aby ukierunkować i jeszcze bardziej wzmocnić światową rolę przywódczą UE w zakresie następujących nadrzędnych priorytetów: ochrona i upodmiotowienie jednostek; tworzenie odpornych, integracyjnych i demokratycznych społeczeństw; propagowanie światowego systemu praw człowieka i demokracji; wykorzystanie możliwości i stawienie czoła wyzwaniom związanym z nowymi technologiami; osiągnięcie celów dzięki współpracy. UE i jej państwa członkowskie będą promować pełne korzystanie z praw człowieka przez kobiety i dziewczęta, równość płci, a także wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt, traktując te kwestie priorytetowo we wszystkich obszarach działania. Fundamentem dla realizacji tych priorytetów jest niezależne społeczeństwo obywatelskie, zapewniające przestrzeń obywatelską oraz wsparcie i ochronę obrońców praw człowieka.

- 7 Skuteczna realizacja planu działania wymaga skoordynowanych działań ze strony wszystkich podmiotów i zainteresowanych stron. W związku z tym Rada z zadowoleniem przyjmuje wiodącą rolę Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w propagowaniu konsekwentnej i spójnej realizacji polityki UE w zakresie praw człowieka i demokracji. Rada dostrzega istotne działania Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka i z zadowoleniem przyjmuje jego kluczową rolę w kierowaniu wdrażaniem planu działania na lata 2020–2024.
- 8 Delegatury i biura UE wraz z ambasadami państw członkowskich odegrają pierwszoplanową rolę w realizacji planu działania. UE będzie ściśle współpracować z innymi państwami, organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego będą ważnymi partnerami i będą z nimi prowadzone konsultacje w trakcie realizacji planu działania. Rada zapewni skuteczne działania następcze i będzie regularnie monitorować postępy. Rada wzywa wszystkich partnerów, by wspólnie przyczyniali się do pomyślnej realizacji planu działania i by propagowali prawa człowieka i demokrację na całym świecie.
-

**PLAN DZIAŁANIA UE DOTYCZĄCY PRAW CZŁOWIEKA I DEMOKRACJI NA LATA
2020–2024**

W Planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 określono poziom ambicji oraz ustalono priorytety UE i jej państw członkowskich w tym zakresie w stosunkach ze wszystkimi państwami trzecimi. Prawa człowieka i demokracja będą stale i spójnie propagowane we wszystkich obszarach działań zewnętrznych UE (np. dotyczących handlu, środowiska, rozwoju, zwalczania terroryzmu). Sprawą dużej wagi pozostaje zapewnienie spójności unijnych polityk wewnętrznych i zewnętrznych. Wybuch pandemii COVID-19 pokazuje, jak ważne są multilateralizm, globalna współpraca i solidarność. Poszanowanie praw człowieka, demokracji i praworządności, a także podejście uwzględniające aspekt płci muszą pozostać centralnym elementem reagowania na pandemię i wspierania globalnej odbudowy. Plan działania przyczyni się do realizacji zarówno Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, jak i celów zrównoważonego rozwoju.

Skuteczne wdrażanie planu działania wymaga podejmowania przez UE i państwa członkowskie **skoordynowanych działań**, przy poszanowaniu odrębnych ról i kompetencji instytucjonalnych: wysokiego przedstawiciela / wiceprzewodniczącego – wspieranego przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych – Komisji Europejskiej, Rady i państw członkowskich. Specjalny Przedstawiciel UE ds. Praw Człowieka pozostanie jednym z najważniejszych podmiotów politycznych i będzie odgrywał główną rolę w kierowaniu wdrażaniem planu działania w celu osiągnięcia trwałego postępu. Parlament Europejski odgrywa konkretną, istotną rolę w przyczynianiu się do propagowania praw człowieka i demokracji.

W planie działania określono nadrzędne priorytety i cele, które zostaną uwzględnione i wdrożone w ciągu kolejnych pięciu lat na wszystkich szczeblach: krajowym, regionalnym i wielostronnym. Pod względem operacyjnym **pięć kierunków działania** zostanie wdrożonych na miejscu w krajach partnerskich. Stosowane będzie podejście uwzględniające aspekt płci w celu zapewnienia, by wszystkie środki przewidziane w niniejszym planie działania obejmowały ten aspekt.

Ponad 140 **delegatur i biur UE** na całym świecie oraz **ambasad państw członkowskich** będzie przewodziło działaniom wdrożeniowym, dostosowując priorytety i cele do warunków lokalnych i informując o wynikach. W ramach, które określono w planie działania, delegatury UE będą współpracować z państwami członkowskimi w celu określenia konkretnych priorytetów w krajach ich działalności na pięć lat; na działania te zostaną przeznaczone **znaczące zasoby finansowe i polityczne**. Programy i projekty na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym, a także misje i operacje w dziedzinie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) przyczynią się do osiągnięcia wyznaczonych celów.

By osiągnąć te cele, konieczne będzie systematyczne i skoordynowane korzystanie z **całej gamy instrumentów**, którymi dysponuje UE, obejmujących:

- **dialog polityczny, dialog dotyczący praw człowieka oraz dialog sektorowy** z państwami trzecimi i organizacjami regionalnymi;
- krajowe **strategie** w dziedzinie praw człowieka i demokracji;
- **konkluzje Rady**;
- dialog i misje obserwacyjne na rzecz wdrożenia unijnego **ogólnego systemu preferencji taryfowych (GSP)**;
- programy tematyczne i geograficzne w ramach **wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027**, w szczególności nowy Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (konkretne ustalenia dotyczące projektów i programów będą zależały od kontekstu);
- działania na **wielostronnych i regionalnych forach praw człowieka**: rezolucje tematyczne i geograficzne, które zainicjowała UE i które dotyczą szerokiego zakresu kwestii związanych z prawami człowieka, poparcie dla innych stosownych rezolucji oraz oświadczeń i interwencji UE, uczestnictwo w interaktywnym dialogu, debatach publicznych i briefingach, zdarzenia wspierające prawa człowieka i demokrację;

- **stawanie w obronie** praw człowieka i demokracji: działania w zakresie **dplomacji publicznej i komunikacji strategicznej**, kampanie informacyjne, oświadczenia publiczne i *démarche* potępiające przypadki pogwałcenia i naruszenia praw człowieka, a także uznawanie wysiłków podejmowanych na rzecz propagowania i ochrony praw człowieka i demokracji;
- **wspieranie** ratyfikacji i wdrażania kluczowych międzynarodowych traktatów dotyczących praw człowieka, w tym podstawowych konwencji dotyczących praw pracowniczych, głównych instrumentów międzynarodowego prawa humanitarnego, a także odpowiednich regionalnych instrumentów w dziedzinie praw człowieka;
- obserwowanie **procesów** wytaczanych obrońcom praw człowieka i bezpośrednio wspieranie obrońców praw człowieka;
- **13 wytycznych UE w sprawie praw człowieka**¹ – instrumentów i narzędzi delegatur Unii i ambasad państw członkowskich służących realizowaniu polityk UE w zakresie praw człowieka;
- **misje obserwacji wyborów** i misje powyborcze;
- regularny **dialog** ze społeczeństwem obywatelskim, obrońcami praw człowieka, krajowymi instytucjami praw człowieka, sektorem przedsiębiorstw i innymi zainteresowanymi stronami;
- współpracę z **wielostronnymi instytucjami praw człowieka i organami traktatowymi ds. praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ)** oraz **specjalnymi procedurami**;
- środki **ograniczające**;
- ukierunkowane sesje **szkoleniowe** dla personelu UE w delegaturach.

¹ https://eeas.europa.eu/generic-warning-system-taxonomy/404_en/8441/Human%20Rights%20Guidelines.

1. OCHRONA I WZMACNIANIE POZYCJI JEDNOSTEK

Ochrona i wzmocnianie pozycji jednostek oznaczają zapewnienie wszystkim ludziom możliwości pełnego korzystania z praw obywatelskich i politycznych, a także gospodarczych, społecznych i kulturalnych. Wzmocnianie pozycji wszystkich ludzi („niepomijanie nikogo”) oznacza umożliwienie im wykorzystania ich pełnego potencjału jako równym sobie i aktywnym członkom społeczeństwa. Poszanowanie godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i praw człowieka to fundament spójności społecznej, solidarności i zaufania, zarówno między państwem i obywatelami, jak i między samymi obywatelami. UE i jej państwa członkowskie będą promować pełne korzystanie z praw człowieka przez kobiety i dziewczęta, równość płci, a także wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt, traktując te kwestie priorytetowo we wszystkich obszarach działania.

1,1 r. Ochrona osób oraz eliminowanie nierówności, dyskryminacji i wykluczenia

- a. Działanie na rzecz zniesienia kary śmierci na całym świecie. Naleganie, aby w państwach, w których nadal istnieje kara śmierci, przestrzegano minimalnych standardów oraz wprowadzono moratorium na wykonywanie kary śmierci jako pierwszy krok w kierunku jej zniesienia.
- b. Dążenie do wyeliminowania na całym świecie tortur oraz okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania poprzez zapobieganie takim praktykom, zakazywanie ich stosowania, zapewnianie rozliczalności i rekompensaty dla ofiar, w tym poprzez propagowanie globalnego sojuszu na rzecz zwalczania handlu narzędziami tortur. Wspieranie niezależnego monitorowania więzień i innych miejsc pozbawienia wolności.

- c. Wspieranie i ochrona obrońców praw człowieka i ich przedstawicieli prawnych, a także uwzględnianie wpływu ich pracy na ich rodziny. Zapewnianie wsparcia za pośrednictwem unijnych mechanizmów ochrony obrońców praw człowieka. Uwzględnianie szczególnego ryzyka, na które są narażeni niektórzy obrońcy praw człowieka, w tym broniące praw człowieka kobiety i obrońcy praw człowieka zajmujący się środowiskiem. Działania na rzecz docenienia ważnej roli, jaką odgrywają obrońcy praw człowieka na wszystkich szczeblach, w tym poprzez publiczne wyrażanie poparcia dla ich pracy. Zapewnianie wyeksponowania, wspieranie działań oraz nagłaśnianie poszczególnych przypadków związanych m.in. z uzasadnionymi prawami własności gruntu, prawami pracowniczymi, zasobami naturalnymi, kwestiami środowiskowymi, wolnością pokojowego zgromadzania się i zrzeszania, prawami ludów tubylczych zapisanymi w oenzetowskiej deklaracji praw ludów tubylczych, zmianą klimatu oraz przypadków wynikających z nadużyć ze strony przedsiębiorstw.
- d. Zwiększanie wysiłków w celu zapewnienia ochrony ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych, w tym infrastruktury cywilnej i humanitarnej, oraz działań na rzecz wdrożenia i dalszego upowszechniania międzynarodowego prawa humanitarnego, m.in. poprzez współpracę z podmiotami regionalnymi i krajowymi.
- e. Intensyfikowanie działań na rzecz zwalczania wszelkich form dyskryminacji na jakimkolwiek tle, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie i wzajemnie powiązanych form dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną i tożsamość płciową.
- f. Wzywanie wszystkich państw do poszanowania, ochrony i przestrzegania praw człowieka przysługujących osobom należącym do mniejszości, w tym mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych i językowych, zgodnie z obowiązującymi normami i standardami międzynarodowymi.
- g. Propagowanie wymiany z krajami partnerskimi optymalnych rozwiązań i doświadczeń w zakresie strategii i polityk dotyczących zwalczania rasizmu, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i powiązanej z nimi nietolerancji.
- h. Intensyfikowanie działań mających na celu zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji, nietolerancji, przemocy i prześladowań wobec osób korzystających z wolności myśli, sumienia i religii lub przekonań oraz zwalczanie tych zjawisk.

- i. Zwiększanie zakresu działań na rzecz osiągnięcia równości płci oraz zapewnienia pełnego uznania wszystkich praw człowieka przysługujących wszystkim kobietom i dziewczętom oraz równego i pełnego korzystania przez nie z tych praw, a także wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, wolnego od wszelkich form dyskryminacji – także dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie i wzajemnie powiązanych jej form – stosując podejście uwzględniające aspekt płci i przyczyniając się tym samym do wdrażania wszystkich unijnych planów działania w sprawie równości płci, w brzmieniu zatwierdzonym przez Radę.
- j. Popieranie eliminowania wszelkich form dyskryminacji oraz przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, w tym norm społecznych i krzywdzących praktyk, takich jak okaleczanie narządów płciowych kobiet, zabijanie noworodków płci żeńskiej oraz dziecięce, wczesne i przymusowe małżeństwa, a także zapobiegania im oraz ochrony przed nimi. Współpraca z kluczowymi podmiotami międzynarodowymi, takimi jak Rada Europy, w celu zapewnienia powszechnego poszanowania zobowiązań, które dotyczą zapobiegania przemocy wobec kobiet i dziewcząt i zwalczania takiej przemocy i które wynikają z instrumentów międzynarodowych. Konwencja stambulska Rady Europy, która została ratyfikowana przez 21 państw członkowskich UE, określa zestaw norm mających na celu zapobieganie przemocy, ochronę ofiar i zapewnienie rozliczalności sprawców w celu zagwarantowania wszystkim kobietom i dziewczętom życia wolnego od przemocy. Kierowanie – na forum ds. równości pokoleń – koalicją działań na rzecz zwalczania przemocy ze względu na płeć.
- k. Działania na rzecz propagowania, ochrony i przestrzegania wszystkich praw człowieka oraz pełnego i skutecznego wdrożenia pekińskiej platformy działania, programu działań ustalonego na Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju² oraz wyników ich konferencji przeglądowych, i w tym kontekście dalsze działania na rzecz praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego³. Dalsze deklarowanie woli propagowania, ochrony i przestrzegania przysługującego wszystkim prawa do pełnej kontroli oraz do swobodnego i odpowiedzialnego decydowania – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – w kwestiach dotyczących własnej seksualności oraz zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego. Dalsze zwracanie uwagi na potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do przystępnych cenowo i wysokiej jakości wszechstronnych informacji na temat zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, edukacji w tym zakresie, w tym do wszechstronnej edukacji seksualnej, oraz dostępu do usług opieki zdrowotnej.

² https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_CONF.177_20.pdf.

³ https://www.consilium.europa.eu/media/24004/european-consensus-on-development-2-june-2017-clean_final.pdf.

- l. Intensyfikacja działań na rzecz zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji i nękania lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych i interseksualnych (LGBTI), w tym zapobiegania przemocy, mowie nienawiści i przestępstwom z nienawiści związanym z fobią wobec osób LGBTI, a także na rzecz potępienia takich form dyskryminacji i ich zwalczania. Aktywne potępienie i zwalczanie dyskryminujących przepisów, polityk i praktyk, w tym kryminalizacji stosunków między osobami tej samej płci za obopólną zgodą.
- m. Dalsze popieranie poszanowania, ochrony i przestrzegania praw dziecka. Propagowanie i wdrażanie środków służących zapobieganiu wszelkim formom przemocy wobec dzieci, zwalczaniu takich form przemocy i reagowaniu na nie. Wspieranie krajów partnerskich w budowaniu i wzmacnianiu systemów ochrony dzieci. Wspieranie rozwoju alternatywnych systemów opieki wysokiej jakości oraz przejścia z opieki instytucjonalnej na wysokiej jakości opiekę rodzinną i środowiskową nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej.
- n. Popieranie korzystania przez osoby starsze ze wszystkich praw człowieka w każdej sytuacji, a także zapewnienie odpowiednich i trwałych rozwiązań odpowiadających ich potrzebom.
- o. Popieranie podejścia opartego na prawach człowieka, które koncentruje się na osobach znajdujących się w trudnych sytuacjach, w tym na migrantach, uchodźcach, osobach ubiegających się o azyl, osobach wewnętrznie przesiedlonych i bezpaństwowcach, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami z zakresu praw człowieka na podstawie prawa międzynarodowego i międzynarodowych standardów i za pomocą istniejących ram politycznych i prawodawczych. Wzmocnienie zdolności państw, społeczeństwa obywatelskiego i partnerów ONZ do realizacji tego podejścia oraz wspieranie środków służących poprawie integracji, spójności społecznej i dostępu do wysokiej jakości usług, przy pełnym poszanowaniu kompetencji unijnych i krajowych.
- p. Wspieranie środków służących zmniejszaniu wysokiego ryzyka i poważnego wpływu zmiany klimatu, degradacji środowiska i utraty bioróżnorodności na korzystanie z praw człowieka, takich jak prawo do życia, zdrowia, bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych, żywności, odpowiednich warunków mieszkaniowych i odpowiedniego standardu życia, z uwzględnieniem osób wysiedlonych z powodu zmiany klimatu.

1,2 r. Wzmacnianie pozycji jednostek

- a. Stworzenie warunków umożliwiających wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt oraz zapewnienie im pełnego, skutecznego i znaczącego uczestnictwa i równej reprezentacji we wszystkich sferach życia, w tym poprzez eliminowanie stereotypów związanych z płcią, oraz zajęcie się nierównościami strukturalnymi, takimi jak przepaść cyfrowa między kobietami a mężczyznami. Wszystkie środki przewidziane w niniejszym planie działania, w tym środki mające na celu poprawę integracji, spójności społecznej i dostępu do usług wysokiej jakości, uwzględniają aspekt płci.
- b. Wspieranie organów państwowych w gwarantowaniu wszystkim tożsamości prawnej, w szczególności poprzez zapewnienie powszechnej rejestracji urodzeń.
- c. Propagowanie, wspieranie i zapewnianie znaczącego uwzględniania i aktywnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą, na wszystkich szczeblach, w tym w kształtowaniu i wdrażaniu polityk UE.
- d. Wspieranie państw trzecich w ratyfikowaniu i wdrażaniu Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Pomaganie w zapobieganiu barierom wynikającym z postawy otoczenia oraz barierom instytucjonalnym i środowiskowym, a także pomaganie w ich usuwaniu. Zapewnianie dostępu do infrastruktury, transportu, technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), a także zapewnianie usług sprzyjających włączeniu społecznemu, takich jak wysokiej jakości edukacja, w tym kształcenie na odległość, oraz opieka zdrowotna, wymiar sprawiedliwości i zatrudnienie.
- e. Wspieranie ludów tubylczych poprzez propagowanie ich uczestnictwa w odpowiednich procesach dotyczących praw człowieka i rozwoju oraz poprzez poszanowanie zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody przy podejmowaniu wszystkich dotyczących ich decyzji.

1,3 r. Propagowanie podstawowych wolności oraz wzmacnianie przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego i przestrzeni politycznej

- a. Zachęcanie do uznawania i wspierania kluczowej roli, jaką społeczeństwo obywatelskie odgrywa w realizacji celów zrównoważonego rozwoju i propagowaniu praw człowieka.
- b. Propagowanie bezpiecznego środowiska, sprzyjającego społeczeństwu obywatelskiemu jako podmiotowi mającemu własne prawa, w tym udzielanie długoterminowego strategicznego i elastycznego wsparcia w zakresie budowania zdolności oraz znaczącego udziału społeczeństwa obywatelskiego w działaniach na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym. Potępienie prawodawstwa, które w nieuzasadniony sposób ogranicza pracę obrońców praw człowieka, dziennikarzy, pracowników mediów i społeczeństwa obywatelskiego, w tym w odniesieniu do arbitralnych procedur lub ograniczeń, w szczególności odnoszących się do finansowania zagranicznego, a także podejmowanie odpowiednich działań w odniesieniu do takiego prawodawstwa.
- c. Opracowywanie narzędzi wykrywania wczesnych oznak kurczenia się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego i regresu demokracji oraz reagowania na te oznaki, w tym stosowania technologii cyfrowych i środków zwalczania terroryzmu, jak również nieproporcjonalnych środków nakładanych w ramach stanu nadzwyczajnego. Opieranie się na optymalnych rozwiązaniach i wspieranie wysiłków na rzecz zapobiegania kurczeniu się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego i erozji demokracji oraz przeciwdziałania temu zjawisku, a także opracowywanie narzędzi służących monitorowaniu i przewidywaniu wyzwań lub możliwości związanych z przestrzenią społeczno-demokratyczną.
- d. Chronienie i propagowanie wolności wypowiedzi, wolności i pluralizmu mediów, w internecie i poza nim, oraz dostępu do informacji. Podejmowanie działań służących przeciwdziałaniu dezinformacji, w tym poprzez podnoszenie świadomości publicznej, oraz zachęcanie do debaty publicznej na temat takich działań.
- e. Przyczynianie się do bezpieczeństwa i ochrony dziennikarzy i pracowników mediów, w tym poprzez pracę nad warunkami sprzyjającymi wolności wypowiedzi oraz potępienie ataków i innych form nękania i zastraszania, zarówno w internecie, jak i poza nim, a także reagowanie na konkretne zagrożenia, na jakie narażone są kobiety wykonujące zawód dziennikarza. Zapewnianie, aby osoby nękanе, zastraszane lub otrzymujące groźby były objęte wsparciem w ramach unijnych mechanizmów ochrony obrońców praw człowieka. Wspieranie inicjatyw mediów i wzywanie organów państwowych do zapobiegania przypadkom takiej przemocy i ich potępienia oraz stosowanie skutecznych środków mających na celu położenie kresu bezkarności.

- f. Zapobieganie przypadkom naruszania wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się oraz podejmowanie działań przeciwko takim naruszeniom, także gdy dotyczy to zarówno organizacji społeczeństwa obywatelskiego, jak i pracowników i pracodawców.
- g. Zachęcanie do pluralistycznego dialogu oraz do pokojowego rozwiązywania kryzysów politycznych i neutralizowania masowych protestów zgodnie ze standardami praw człowieka. Budowanie zdolności społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów politycznych, tak by mogły one reagować na skargi zgłaszane przez spontaniczne ruchy obywatelskie zgodnie ze standardami praw człowieka. Potępienie zastraszania uczestników pokojowych demonstracji, a także stosowania wobec nich gróźb i przemocy.
- h. Propagowanie i wspieranie prawa wszystkich osób do wyznawania określonej religii, posiadania określonych przekonań lub do bycia osobą niewierzącą. Chronienie praw osób do tego, aby mogły manifestować lub zmieniać religię lub przekonania lub od nich odstępować bez obawy, że staną się ofiarami przemocy, prześladowań lub dyskryminacji. Potępienie nieproporcjonalnych ograniczeń wolności myśli, sumienia i religii i podejmowanie odpowiednich działań przeciwko takim ograniczeniom.
- i. Wspieranie dialogu międzywyznaniowego i docieranie do podmiotów religijnych i wyznaniowych oraz ocena ich możliwego wkładu w ochronę i propagowanie praw człowieka, w realizację celów zrównoważonego rozwoju oraz w zaprowadzanie pokoju, zapobieganie konfliktom, pojednanie i mediacje, a także szukanie synergii z już realizowanymi inicjatywami ONZ.
- j. Wspieranie działań mających na celu ochronę wolności nauki, autonomii instytucji edukacyjnych oraz ich zdolności do zapewniania uczenia się przez internet i na odległość. Propagowanie wdrażania edukacji w zakresie praw człowieka na podstawie światowego programu na rzecz edukacji w zakresie praw człowieka.

1,4 Wzmacnianie praw gospodarczych, społecznych, kulturalnych i pracowniczych

- a. Wzmacnianie powiązania między prawami człowieka a środowiskiem, w tym zmianą klimatu, w działaniach zewnętrznych UE. Wspieranie działań podnoszących świadomość na temat wpływu i skutków zmiany klimatu i degradacji środowiska na prawa człowieka.
- b. Skuteczne włączanie praw gospodarczych, społecznych, kulturalnych i pracowniczych w dialogi dotyczące praw człowieka prowadzone przez UE z krajami partnerskimi, przy jednoczesnym zapewnianiu synergii z innymi konsultacjami i misjami obserwacyjnymi dotyczącymi GSP+/EBA.
- c. Propagowanie polityki zerowej tolerancji wobec pracy dzieci oraz eliminowanie pracy przymusowej. Wspieranie partnerstw na wszystkich szczeblach, praw pracowniczych w stosunkach handlowych UE, propagowania należytej staranności w globalnych łańcuchach dostaw oraz wysiłków na rzecz upowszechniania ratyfikacji protokołu do konwencji MOP dotyczącej pracy przymusowej.
- d. Wspieranie roli organów publicznych w przyjmowaniu i gwarantowaniu przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska mających zapewniać bezpieczne, czyste, zdrowe i zrównoważone środowisko, w tym poprzez propagowanie dobrych rządów i zarządzania zasobami naturalnymi na szczeblu społeczności lokalnej, a także praworządności, dostępu do informacji, inkluzywnego uczestnictwa społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach środowiskowych i klimatycznych.
- e. Wspieranie organów państwowych w opracowywaniu i wdrażaniu takich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz polityk i programów w zakresie wody, żywności, gruntów, zasobów naturalnych, warunków mieszkaniowych i nieruchomości, które zapewniają poszanowanie praw człowieka.
- f. Wspieranie powszechnego dostępu do bezpiecznej i przystępnej cenowo wody pitnej w wystarczającej ilości, do urządzeń sanitarnych i do higieny, a także podkreślanie znaczenia wymiaru praw człowieka w tych obszarach.
- g. Zmniejszanie nierówności poprzez zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprzez propagowanie niedyskryminacyjnego dostępu do usług społecznych, w tym wysokiej jakości i przystępnych cenowo usług zdrowotnych oraz sprawiedliwej i wysokiej jakości edukacji włączającej, w tym kształcenia na odległość. Budowanie zdolności praktyków w zakresie reagowania na konkretne potrzeby dotyczące opieki w odniesieniu do wszystkich osób znajdujących się w trudnych sytuacjach, bez żadnych wyjątków.

- h. Wspieranie zdrowia i równego dostępu do profilaktycznych usług zdrowotnych i prawa wszystkich do cieszenia się najlepszym możliwym stanem zdrowia, zwłaszcza w czasach kryzysu, ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych dyskryminacją i marginalizacją.
- i. Propagowanie godnej pracy oraz przyszłości pracy ukierunkowanej na człowieka za pomocą zaktualizowanego unijnego podejścia zapewniającego poszanowanie podstawowych zasad i praw w pracy, prawa do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy dla wszystkich oraz środowiska pracy bez przemocy i nękania. Propagowanie dialogu społecznego oraz ratyfikacji i skutecznego wdrażania odpowiednich konwencji i protokołów MOP. Wzmacnianie odpowiedzialnego zarządzania w globalnych łańcuchach dostaw oraz dostępu do ochrony socjalnej.
- j. Poprawa warunków pracy pracowników migrujących, w tym poprzez wyeliminowanie wszelkich form pracy przymusowej i wyzysku. Wspieranie pracowników migrujących w państwach trzecich, szczególnie kobiet i ich społeczności, w zakresie obrony ich praw, zgłaszania naruszeń, dochodzenia sprawiedliwości oraz organizowania poparcia.
- k. Propagowanie poszanowania praw kulturalnych, zapewnienie wyrażania różnorodności i tożsamości kulturowej, a także propagowanie zachowania dziedzictwa kulturowego.

1,5 r. Wspieranie praworządności oraz uczciwego sprawowania wymiaru sprawiedliwości

- a. Wspieranie praworządności, wzmacnianie niezależnego i bezstronnego sądownictwa, sprzeciwianie się naciskom zewnętrznym wywieranym na sędziów i krajowe systemy wymiaru sprawiedliwości oraz propagowanie prawa do rzetelnego procesu sądowego w celu zapewnienia poszanowania praw człowieka w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości.
- b. Propagowanie wymiaru sprawiedliwości opartego na prawach i uwzględniającego aspekt płci, dostępu do wymiaru sprawiedliwości i pomocy prawnej, w tym z wykorzystaniem pomocy prawnej z urzędu i innowacji cyfrowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w najtrudniejszych sytuacjach.

- c. Wspieranie utworzenia lub wzmocnienia zgodnych z prawami człowieka alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów jako sposobu propagowania sprawiedliwości naprawczej i ograniczania prawnych, praktycznych i innych barier w dostępie do wymiaru sprawiedliwości dla ofiar naruszeń praw człowieka.
- d. Wspieranie rozwoju systemów wymiaru sprawiedliwości przyjaznych dziecku w odniesieniu do wszystkich dzieci wchodzących w kontakt z prawem i pozbawionych wolności.
- e. Wspieranie poprawy, zgodnie ze standardami międzynarodowymi, warunków zatrzymania i traktowania osób pozbawionych wolności.

1,6 r. Niwelowanie różnic w rozliczalności, zwalczanie bezkarności oraz wspieranie sprawiedliwości okresu przejściowego

- a. Ustanowienie nowego horyzontalnego globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka z myślą o zwalczaniu poważnych przypadków pogwałcenia lub naruszenia praw człowieka na całym świecie.
- b. Opracowanie kompleksowych podejść UE do zapewnienia rozliczalności, w szczególności w przypadkach najpoważniejszych przestępstw i najpoważniejszych przypadków pogwałcenia lub naruszenia praw człowieka, oraz do wspierania ofiar szukających zadośćuczynienia poprzez łączenie działań krajowych i międzynarodowych, w oparciu o polityki UE, np. dotyczące Międzynarodowego Trybunału Karnego, dzieci i konfliktów zbrojnych, kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, osób, które doświadczyły przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć w konfliktach zbrojnych, sprawiedliwości okresu przejściowego, zwalczania tortur i innych form brutalnego traktowania.
- c. Propagowanie wdrażania na szczeblu krajowym statutu rzymskiego i jego zasady komplementarności, w szczególności poprzez wzmacnianie krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.
- d. Współpraca z międzynarodowymi i hybrydowymi trybunałami karnymi oraz z mechanizmami ONZ upoważnionymi do wspierania gromadzenia, konsolidacji, ochrony i analizy przypadków naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka.
- e. Wspieranie inicjatyw krajowych dotyczących zwalczania bezkarności w przypadkach pogwałcenia i naruszenia praw człowieka oraz wspieranie procesów sprawiedliwości okresu przejściowego, w tym poprzez wzmacnianie powiązań z ONZ.

- f. Aktywne propagowanie środków zapobiegających wymuszonym zaginięciom i egzekucjom pozasądowym.
- g. Propagowanie ciągłego zaangażowania politycznego w obowiązek ochrony (R2P) i jego wprowadzania w życie poprzez ułatwianie dialogu i zaangażowanie w kontekście ONZ, a także poprzez zastosowanie tej koncepcji jako narzędzia analitycznego wykorzystywanego w konkretnych sytuacjach krajowych. Priorytetowe traktowanie wczesnych działań UE w celu zapobiegania masowym aktom okrucieństwa.
- h. Propagowanie środków mających na celu zapobieganie handlowi ludźmi i jego całkowite wyeliminowanie, w tym poprzez przeciwdziałanie bezkarności wszystkich sprawców. Propagowanie środków na rzecz wspierania i ochrony wszystkich ofiar, w szczególności kobiet i dzieci, stosownie do ich potrzeb, w tym poprzez zapewnianie wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego i wsparcia psychospołecznego oraz poprzez stosowanie podejścia uwzględniającego aspekt płci i potrzeby dzieci.

2. TWORZENIE ODPORNYCH, INTEGRACYJNYCH I DEMOKRATYCZNYCH SPOŁECZEŃSTW

Poszanowanie praw człowieka jest jednym z zasadniczych elementów odpornych, integracyjnych i demokratycznych społeczeństw. Społeczeństwa takie są oparte na przejrzystych i rozliczalnych instytucjach, reprezentatywnych parlamentach i zaangażowanych obywatelach, a ponadto zapewniają bezpieczne i sprzyjające warunki społeczeństwu obywatelskiemu i niezależnym mediom, tak by mogli oni wyrażać swoje obawy, wpływać na opracowywane polityki, monitorować działania decydentów i pociągać ich do odpowiedzialności. Prawa człowieka i demokracja są współzależne i wzajemnie się wzmacniają.

2,1 r. Wzmacnianie demokratycznych, rozliczalnych i przejrzystych instytucji

- a. Wspieranie podziału władzy, niezależności i bezstronności sądów, skuteczności, jakości i rozliczalności systemu wymiaru sprawiedliwości oraz zabezpieczeń konstytucyjnych w krajach partnerskich.

- b. Wspieranie instytucji parlamentarnych w celu zwiększania ich zdolności w zakresie wykonywania funkcji nadzorczych, prawodawczych, reprezentacyjnych i budżetowych, w tym poprzez wymiany partnerskie, tak by zapewnić przestrzeganie sprawiedliwych procedur demokratycznych oraz, w razie potrzeby, ich usprawnienie w okresie między wyborami.
- c. Zwiększanie integralności procesów wyborczych i inkluzywnego udziału w tych procesach dzięki wspieraniu niezależnych krajowych misji obserwacji wyborów oraz ich regionalnych i międzynarodowych sieci, a także dzięki wzmacnianiu zdolności organów zarządzających wyborami i administracji publicznych oraz dzięki propagowaniu inkluzywnych ram prawodawczych i ich skutecznego wdrażania.
- d. Zapewnianie systematycznych działań następczych w związku z zaleceniami misji obserwacji wyborów UE oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) z zastosowaniem zarówno narzędzi politycznych, jak i narzędzi współpracy. Popieranie wspólnego podejścia do działań następczych w międzynarodowej społeczności obserwatorów, w szczególności wraz z Unią Afrykańską (UA), Organizacją Państw Amerykańskich (OPA) i ONZ.
- e. Zwiększanie roli unijnych misji obserwacji wyborów w szerszym kontekście unijnego wsparcia na rzecz praw człowieka i demokracji w celu wzmocnienia innych kluczowych celów polityki zagranicznej UE.
- f. Opracowywanie i doprecyzowywanie metodyki obserwacji wyborów w celu monitorowania i oceny wykorzystywania mediów społecznościowych i innych technologii cyfrowych w kampaniach wyborczych pod kątem przestrzegania standardów międzynarodowych, aby przygotować się na zakłócenia wyborów oraz uprzedzać próby takich zakłóceń.
- g. Wspieranie opracowywania ram politycznych, które przekładają obowiązujące poza internetem zasady dotyczące wyborów i procesów demokratycznych na kontekst internetowy, oraz wspieranie tworzenia zdolności w zakresie ich wdrażania. Wykorzystanie wysiłków UE w tym zakresie, w tym Planu działania na rzecz zwalczania dezinformacji⁴, pakietu wyborczego Komisji⁵, kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji⁶, jak również mających zostać wkrótce przedstawionych europejskiego planu działania na rzecz demokracji i aktu prawnego o usługach cyfrowych.

⁴ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/action_plan_against_disinformation.pdf.

⁵ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/electoral-rights_en#electionsnetwork.

⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/code-practice-disinformation>.

- h. Zintensyfikowanie działań wspierających demokratyczne instytucje na szczeblu lokalnym, w tym poprzez wspieranie decentralizacji oraz przejrzystego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, partycypacyjnego i rozliczalnego sprawowania władzy na szczeblu lokalnym.
- i. Zapewnianie kompleksowego wsparcia w celu zapobiegania korupcji i jej zwalczania poprzez wspieranie reformy administracji publicznej, skutecznych antykorupcyjnych strategii i ram prawnych, w tym ochronę sygnalistów i świadków, wspieranie wyspecjalizowanych organów, parlamentów, niezależnych mediów i społeczeństwa obywatelskiego, a także opracowywanie wytycznych antykorupcyjnych. Wspieranie ratyfikacji i wdrożenia Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji.
- j. Wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego w monitorowaniu i przyczynianiu się do skutecznej, sprawiedliwej, przejrzystej i odpowiedzialnej mobilizacji zasobów krajowych oraz w zapewnianiu, by polityka podatkowa i jej wdrażanie zwalczały nierówności i nielegalne przepływy finansowe oraz sprzyjały włączeniu społecznemu.
- k. Wspieranie inicjatyw w zakresie e-rządzenia, których celem jest zwiększanie przejrzystości i rozliczalności sektora publicznego, a tym samym zwiększanie zaufania publicznego do rządów.
- l. Wspieranie rozwoju badań i empirycznej wiedzy na temat praw człowieka i demokracji w celu objaśniania działań i zwiększenia ich skuteczności.

2,2 r. Propagowanie elastycznego, inkluzywnego, partycypacyjnego i reprezentatywnego procesu decyzyjnego

- a. Działania na rzecz równego, pełnego, skutecznego i znaczącego uczestnictwa kobiet i młodzieży – w całej ich różnorodności – we wszystkich obszarach i na wszystkich szczeblach życia publicznego i politycznego, m.in. poprzez popieranie umieszczania ich na listach partii politycznych na miejscach dających szansę na bycie wybranym i poprzez budowanie zdolności kandydatów.

- b. Wspieranie pluralistycznych systemów partyjnych i zdolności partii politycznych w sposób bezstronny, w tym poprzez pomoc w stosowaniu standardów międzynarodowych w zakresie przejrzystego finansowania partii, demokracji wewnętrznej oraz inkluzywności w wyborze kandydatów i osób zajmujących określone stanowiska. Propagowanie i wspieranie przyjmowania w tych celach prawa wyborczego i przepisów dotyczących partii politycznych oraz propagowanie równych warunków działania w procesach wyborczych. Wspieranie opracowywania międzypartyjnych kodeksów postępowania mających na celu zapobieganie oszustwom wyborczym i przemocy wyborczej oraz budowania zdolności parlamentów w zakresie propagowania i ochrony praw człowieka i podstawowych wolności.
- c. Zwiększenie zdolności partii politycznych i organów nadzorczych, szczególnie na obszarach dotkniętych konfliktem i w sytuacjach przejściowych. Wspieranie sojuszy międzypartyjnych i dialogu wielopartyjnego na temat kwestii politycznych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.
- d. Wspieranie roli społeczeństwa obywatelskiego w zakresie nadzoru i rozliczalności zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, propagowanie wykorzystywania technologii internetowych zgodnie ze standardami praw człowieka, praworządnością i demokratycznymi zasadami.
- e. Propagowanie większej przejrzystości procesów demokratycznych, zwłaszcza finansowania kampanii politycznych i tematycznych przez różne podmioty.
- f. Propagowanie aktywnego obywatelstwa oraz pełnego uczestnictwa wszystkich ludzi, bez dyskryminacji, w życiu publicznym i politycznym. Edukacja obywatelska, w tym za pomocą kształcenia na odległość, oraz działania w zakresie umiejętności korzystania z mediów internetowych powinny być ukierunkowane w szczególności na kobiety, dzieci, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami, osoby należące do mniejszości, ludy tubylcze oraz inne osoby znajdujące się w trudnych sytuacjach.

2,3 r. Wspieranie niezależnych i pluralistycznych mediów, dostępu do informacji oraz zwalczania dezinformacji

- a. Wspieranie inicjatyw prawodawczych dotyczących zwiększania dostępu do informacji, wolności mediów, prawa do prywatności oraz ochrony danych osobowych zgodnie ze standardami europejskimi i międzynarodowymi, a także ich skutecznego wdrażania.
- b. Propagowanie wolności i pluralizmu mediów w internecie i poza nim poprzez wspieranie zdolności i trwałości niezależnych mediów oraz poprzez propagowanie dostępu do wiarygodnych informacji, w szczególności podczas wyborów. Wspieranie dziennikarstwa śledczego i społeczeństwa obywatelskiego w monitorowaniu wyników rządów w zakresie sprawowania władzy oraz wypełniania zobowiązań dotyczących praw człowieka. Przeciwdziałanie próbom wywierania wpływu i nacisków na niezależne i pluralistyczne media.
- c. Propagowanie starań na rzecz przeciwdziałania dezinformacji, mowie nienawiści, brutalnym treściom ekstremistycznym i terrorystycznym, w tym poprzez wspieranie umiejętności korzystania z mediów internetowych i umiejętności cyfrowych, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony wszystkich podstawowych wolności. Wzmacnianie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego i niezależnych mediów w odniesieniu do wykrywania i ujawniania dezinformacji i manipulacji informacjami oraz podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie. Wspieranie niezależnej i wiarygodnej weryfikacji faktów oraz niezależnych i wiarygodnych badań, dziennikarstwa śledczego i innych rodzajów dziennikarstwa, także na szczeblu lokalnym. Wspieranie inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego propagujących wiarygodne informacje i wolne media.
- d. Propagowanie zasady otwartego, bezpiecznego, przystępnego cenowo, równego i niedyskryminacyjnego dostępu do internetu dla wszystkich. Zwalczanie przypadków blokowania dostępu do internetu, szczególnie w kontekście wyborów i w przypadkach występowania naruszeń praw człowieka.

2,4 r. Wspieranie podejścia uwzględniającego prawa człowieka i podejścia partycypacyjnego do zapobiegania konfliktom i reagowania kryzysowego

- a. Wspieranie znaczącego uwzględniania osób młodych, w szczególności młodych kobiet, i podmiotów wyznaniowych oraz ich pełnego, skutecznego i znaczącego uczestnictwa we wszystkich działaniach na rzecz zapobiegania aktom okrucieństwa i rozwiązywania konfliktów oraz budowania i utrzymywania trwałego pokoju.

- b. Budowanie zdolności oddolnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka oraz ruchów obywatelskich w zakresie regularnego monitorowania i dokumentowania przypadków pogwałcenia i naruszenia praw człowieka, w tym w sytuacjach konfliktowych.
- c. Dalsze zacieśnianie powiązań między prawami człowieka, w tym równością płci, bezpieczeństwem, degradacją środowiska i zmianą klimatu – będącą ważnym czynnikiem zwielokrotniającym zagrożenie – w kontekście dialogów politycznych, zapobiegania konfliktom, działań rozwojowych i humanitarnych, a także strategii zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi.
- d. Zapewnienie komplementarności niniejszego planu działania z planem działania UE na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa na lata 2019–2024 oraz skuteczne wdrożenie tego planu.
- e. Intensyfikowanie starań na rzecz zapobiegania poważnym naruszeniom praw dzieci w konfliktach zbrojnych i eliminowania takich naruszeń oraz wspieranie demobilizacji, długoterminowej rehabilitacji oraz reintegracji, w tym poprzez wykorzystywanie i wzmacnianie koordynacji z istniejącymi mechanizmami ONZ.
- f. Dalsze wzmacnianie spójności polityki między unijnymi politykami i działaniami w zakresie praw człowieka i reagowania kryzysowego, także w krajowych strategiach dotyczących praw człowieka i demokracji, oraz zapewnienie centralnej roli praw człowieka we wszystkich aspektach reagowania kryzysowego i zapobiegania konfliktom, takich jak misje i operacje w dziedzinie WPBiO, reformy sektora bezpieczeństwa i mediacje, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony ludności cywilnej, równości płci oraz dzieci w konfliktach zbrojnych.
- g. Opracowanie unijnej polityki należytej staranności w zakresie praw człowieka w celu zapewnienia, aby wsparcie unijnego sektora bezpieczeństwa, w tym w kontekście misji i operacji w dziedzinie WPBiO, było w stosownych przypadkach zgodne z prawem dotyczącym praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym.
- h. Dalsze stosowanie specjalnych modułów dotyczących międzynarodowego prawa humanitarnego podczas szkoleń sił zbrojnych państw trzecich za pośrednictwem szkoleniowych misji wojskowych UE oraz uwzględnianie w stosownych przypadkach specjalnych modułów dotyczących ochrony dzieci.

3 PROPAGOWANIE GLOBALNEGO SYSTEMU PRAW CZŁOWIEKA I DEMOKRACJI

Propagowanie globalnego systemu praw człowieka i demokracji leży u podstaw zobowiązania UE na rzecz wzmocnienia multilateralizmu. Celem strategicznej odpowiedzi UE na zmieniające się środowisko międzynarodowe jest zwiększenie jej spójności i jedności na forach wielostronnych, poszerzenie zakresu i zacieśnienie partnerstw dwustronnych oraz tworzenie nowych koalicji transregionalnych.

3.1 Współpraca wielostronna

- a. Tworzenie bardziej elastycznej i silniejszej sieci partnerów i uczestniczenie w takiej sieci, w tym poprzez zaangażowanie w konkretne kwestie z zakresu propagowania praw człowieka i demokracji. Nawiązywanie kontaktów z nowymi partnerami, nadawanie priorytetu tworzeniu koalicji z regionalnymi i międzyregionalnymi grupami w sprawie wybranych rezolucji dotyczących praw człowieka oraz wzmocnianie powiązań z państwami o podobnych poglądach.
- b. Nawiązywanie na wczesnym etapie kontaktów ze wszystkimi członkami Rady Praw Człowieka ONZ w sprawie rezolucji krajowych i tematycznych, w szczególności z tymi członkami, którzy mają inne poglądy niż UE w odniesieniu do konkretnych rezolucji.
- c. Zacieśnianie strategicznej współpracy z Biurem Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka, zarówno na szczeblu centralnym, jak i z biurami terenowymi. Wspieranie niezależności tego biura w propagowaniu i monitorowaniu praw człowieka oraz uwzględnianie praw człowieka w całym systemie ONZ.
- d. Wzmocnianie roli Rady Praw Człowieka w utrzymywaniu powszechnego poszanowania praw człowieka, w tym poprzez reagowanie na przypadki łamania praw człowieka. Wspieranie efektywności i skuteczności Rady Praw Człowieka ONZ oraz zapewnienie lepszych powiązań z pracami Trzeciego Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ i synergii z innymi wielostronnymi i regionalnymi forami ds. praw człowieka.

- e. Wspieranie znaczącego udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w wielostronnych i regionalnych forach ds. praw człowieka oraz podejmowanie działań, zarówno publicznych, jak i dwustronnych, służących zwalczaniu wszelkich represji związanych z zaangażowaniem w działania ONZ, zarówno w terenie, jak i na forach wielostronnych.
- f. Wspieranie skutecznej realizacji wezwania Sekretarza Generalnego ONZ do działania na rzecz praw człowieka.
- g. Propagowanie praw człowieka jako przekrojowego priorytetu w dalszym wdrażaniu reform ONZ oraz zacieśnianie współpracy strategicznej z agencjami ONZ. Wzmacnianie działań operacji pokojowych ONZ i ich zdolności w zakresie zapewnienia ochrony i propagowania praw człowieka.
- h. Prowadzenie współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Bankiem Światowym oraz innymi wielostronnymi i regionalnymi bankami i instytucjami rozwoju w celu propagowania dobrych rządów, rozliczalności i przejrzystości, a tym samym wzmacniania ram skutecznego propagowania praw człowieka i demokracji.

3,2 r. Partnerstwa regionalne

- a. Wzmacnianie partnerstwa z Radą Europy (w tym z Komisją Wenecką i Komisarzem ds. Praw Człowiek) oraz z Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) w celu zwiększania spójności i komplementarności działań za pośrednictwem wybranych i zróżnicowanych form współpracy.
- b. Zacieśnienie współpracy regionalnej z Unią Afrykańską, Organizacją Państw Amerykańskich, Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej, dialogiem Azja-Europa, Ligą Państw Arabskich oraz Organizacją Współpracy Islamskiej.
- c. Wspieranie i zachęcanie regionalnych instytucji praw człowieka, w tym trybunałów praw człowieka i niezależnych sieci instytucji praw człowieka, do wzajemnego uczenia się.

3,3 r. Współpraca dwustronna

- a. Zapewnianie powiązań i synergii między stosunkami dwustronnymi UE (w tym dialogiem politycznym, dialogiem dotyczącym praw człowieka i dialogiem na temat polityki sektorowej, misjami wyborczymi, monitorowaniem praw człowieka i praw pracowników w ramach GSP oraz działaniami na rzecz praw pracowników w ramach FTA) a jej działaniami na szczeblu wielostronnym. Dalsze koncentrowanie się na działaniach następnych.
- b. Określenie konkretnych punktów działania dla każdej rundy dialogu i konsultacji dotyczących praw człowieka z krajami partnerskimi oraz podejmowanie związanych z tym działań następnych, ze szczególnym uwzględnieniem celów monitorowania GSP+/EBA w ramach dialogu z państwami będącymi beneficjentami GSP.
- c. Skuteczniejsze wdrażanie przepisów dotyczących praw człowieka w polityce handlowej UE, w tym za pomocą GSP oraz poprzez propagowanie praw pracowników w kontekście FTA. Wykorzystywanie pełnego potencjału mechanizmów monitorowania oraz dalsze propagowanie przejrzystości, świadomości i zaangażowania zainteresowanych stron.
- d. Pełne wykorzystywanie synergii między dialogiem politycznym a dialogiem na temat polityki sektorowej, w tym w zakresie wsparcia budżetowego, w celu propagowania praw człowieka, demokracji i praworządności w krajach partnerskich.
- e. Stosowanie zasad i standardów w zakresie praw człowieka w ramach unijnej współpracy dwustronnej i regionalnej; za pomocą aktualizowania metodyki w zestawie narzędzi: podejście oparte na prawach człowieka, uwzględniające wszystkie prawa człowieka na potrzeby unijnej współpracy na rzecz rozwoju⁷.

3,4 r. Społeczeństwo obywatelskie i krajowe instytucje praw człowieka

- a. Głębsze zaangażowanie we wsparcie na rzecz niezależnego i pluralistycznego społeczeństwa obywatelskiego – w tym oddolnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka, partnerów społecznych, w tym związków zawodowych, niezależnych stowarzyszeń mediów i dziennikarzy, środowisk akademickich, prawników praktyków, podmiotów wyznaniowych i organizacji pomocy humanitarnej – oraz zwiększanie tego wsparcia, tak by chronić prawo tych podmiotów do tego, by mogły odgrywać swoje role bez narażania się na jakiegokolwiek formy zastraszania, dyskryminacji lub przemocy.

⁷ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%209489%202014%20INIT>.

- b. Wspieranie niezależnych krajowych instytucji, komisji i rzeczników praw człowieka oraz organów ds. równości zgodnie z zasadami paryskimi i weneckimi oraz angażowanie ich we wspólne działania, w tym w kontekście dialogów dotyczących praw człowieka.
- c. Propagowanie zorganizowanych i regularnych dialogów między podmiotami państwowymi, społeczeństwem obywatelskim (w tym partnerami społecznymi) i społecznością międzynarodową oraz dalsze koncentrowanie się na działaniach następnych.
- d. Wspieranie i umacnianie długoterminowych partnerstw i współpracy z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, obrońcami praw człowieka i ruchami społecznymi, także dzięki pełnemu wykorzystywaniu możliwości finansowania organizacji oddolnych, w tym za pośrednictwem Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji.

3,5 r. Sektor przedsiębiorstw

- a. Zwiększanie zaangażowania na forach międzynarodowych i z krajami partnerskimi w celu aktywnego propagowania i wspierania globalnych wysiłków na rzecz wdrożenia Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym poprzez wspieranie opracowywania i wdrażania krajowych planów działania w państwach członkowskich i krajach partnerskich, propagowanie odpowiednich standardów należytej staranności oraz prace na rzecz kompleksowych unijnych ram służących realizacji tych wytycznych, by poprawić koordynację i spójność działań na szczeblu unijnym.
- b. Współdziałanie z sektorem przedsiębiorstw w obszarze przestrzegania i propagowania praw człowieka, środków antykorupcyjnych oraz optymalnych rozwiązań dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, należytej staranności, rozliczalności i dostępu do środków odwoławczych w sposób partycypacyjny (np. łańcuchy dostaw, zerowa tolerancja dla pracy dzieci).
- c. Wspieranie procesów, w których uczestniczy wiele zainteresowanych stron i które służą opracowywaniu, wdrażaniu i wzmacnianiu standardów dotyczących biznesu i praw człowieka oraz należytej staranności, a także współdziałanie z bankami rozwoju i międzynarodowymi instytucjami finansowymi. Propagowanie projektów regionalnych, wzajemnego uczenia się, wymiany dobrych praktyk oraz uznanych na szczeblu międzynarodowym wytycznych i mechanizmów, takich jak Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz przyjęta przez MOP Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej.

- d. Wspieranie działalności propagatorskiej i zwiększanie przestrzeni umożliwiającej przedsiębiorstwom współpracę ze społeczeństwem obywatelskim i obrońcami praw człowieka w zakresie tworzenia godnych miejsc pracy, zrównoważonego rozwoju oraz przedsiębiorczości i wzmocnienia pozycji gospodarczej kobiet w całym łańcuchu dostaw.
- e. Opracowywanie narzędzi i materiałów szkoleniowych dotyczących biznesu i praw człowieka, odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, dialogu między sektorem prywatnym i publicznym oraz należytej staranności, tak by delegatury Unii mogły zwiększać zaangażowanie w obszarze biznesu i praw człowieka.

3,6 r. Przestrzeganie międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego

- a. Zwiększenie skuteczności i efektywności systemu organów traktatowych ONZ ds. praw człowieka i ustanowionego przez MOP mechanizmu nadzorującego przestrzeganie standardów.
- b. Wspieranie skutecznego wdrażania międzynarodowych i regionalnych mechanizmów propagowania i ochrony praw człowieka, w tym zaleceń sporządzanych w wyniku powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka i uwag końcowych przedstawianych przez organy traktatowe ONZ.
- c. Dalsze opowiadanie się za inicjatywami mającymi na celu zwiększenie przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego i ochrony przestrzeni humanitarnej oraz wspieranie tych inicjatyw. Zapewnianie wdrażania określonych przez Radę stanowisk UE w sprawie międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych oraz zwiększanie widoczności i spójności działań UE w tym zakresie, w tym poprzez strategiczne działania informacyjne i transfer wiedzy.
- d. Wspieranie Międzynarodowego Trybunału Karnego jako organu odgrywającego zasadniczą rolę w walce z bezkarnością w przypadku najpoważniejszych przestępstw budzących niepokój całej społeczności międzynarodowej oraz budowanie sieci propagujących powszechność i integralność statutu rzymskiego.

Prawa człowieka mają zastosowanie zarówno w internecie, jak i poza nim. Technologie cyfrowe muszą być ukierunkowane na człowieka i muszą być zgodne z prawami człowieka. Nowe technologie mogą w znaczący sposób przyczyniać się do ochrony i propagowania praw człowieka i demokracji, także dlatego, że ułatwiają i zwiększają udział społeczny, poprawiają dostęp do usług publicznych, ułatwiają dokumentowanie przypadków pogwałcenia i naruszenia praw oraz wspierają aktywność w internecie. Technologie te mogą jednak mieć również negatywne skutki, takie jak rozpowszechnianie dezinformacji i mowy nienawiści, umożliwianie nowych form przemocy, naruszeń i pogwałceń prawa do prywatności – oraz ułatwianie dostępu do określonych nielegalnych treści, w tym treści dotyczących wykorzystywania dzieci, szeroko zakrojony nadzór ograniczający wolność wypowiedzi i zmniejszający przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego, a także pogłębianie dyskryminacji i nierówności strukturalnych. Należy zapobiegać i przeciwdziałać takim ewentualnym negatywnym skutkom.

4,1 r. Budowanie zdolności i skuteczne monitorowanie

- a. Współdziałanie z rządami, instytucjami wielostronnymi, w tym agencjami ONZ, społeczeństwem obywatelskim, przedsiębiorstwami i ekspertami, aby dzielić się analizami i optymalnymi rozwiązaniami oraz w stosownych przypadkach uzgadniać działania w zakresie sposobów egzekwowania przepisów dotyczących praw człowieka i wspierania demokracji w epoce cyfrowej.
- b. Zapewnianie budowania zdolności i innego rodzaju wsparcia, aby umożliwić organom krajowym skuteczne opracowywanie i wdrażanie odpowiednich standardów międzynarodowych w przestrzeni internetowej (np. ochrona dzieci, przeciwdziałanie mowie nienawiści) oraz angażowanie w tym celu naukowców zajmujących się danymi i innych odpowiednich ekspertów. Aby uniknąć luk w ochronie, krajowe przepisy ustawowe i wykonawcze regulujące kwestie cyfrowe powinny być zgodne z międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka.
- c. Propagowanie dyskusji i działań w celu zmaksymalizowania możliwości oferowanych przez nowe technologie, w tym sztuczną inteligencję, przy jednoczesnym zachowaniu czujności, jeśli chodzi o zagrożenia, jakie technologie te mogą stanowić dla praw człowieka i demokracji, na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

- d. Wymiana optymalnych rozwiązań i zdobytych doświadczeń w zakresie zwalczania dezinformacji, mowy nienawiści, treści ekstremistycznych i terrorystycznych, w tym za pomocą umiejętności korzystania z mediów internetowych i umiejętności cyfrowych, przy jednoczesnej ochronie standardów praw człowieka. Współpraca z platformami internetowymi – w tym mediami społecznościowymi – i mediami cyfrowymi w celu podkreślenia znaczenia opracowywania samoregulacyjnych podejść do walki z dezinformacją w internecie i większej aktywności w tym zakresie poprzez opracowywanie standardów rozliczalności i przejrzystości, w pełni zgodnych z prawami człowieka.
- e. Analizowanie podejść regulacyjnych i nieregulacyjnych do technologii informacyjno-komunikacyjnych w państwach trzecich w odniesieniu do propagowania kwestii praw człowieka i demokracji. Popieranie międzynarodowej wymiany optymalnych rozwiązań w zakresie regulacji technologicznych zgodnych z prawami człowieka.
- f. Intensyfikowanie wymian i opracowywanie szkoleń dla pracowników UE na temat obecnego i przyszłego wykorzystania technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji, ich wpływu na prawa człowieka i procesy demokratyczne w państwach trzecich oraz sposobu, w jaki UE może ograniczać ryzyko i czerpać korzyści z istniejących możliwości.

4,2 r. Propagowanie praw człowieka i demokracji w stosowaniu technologii cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji

- a. Udział w opracowywaniu, ocenie i wdrażaniu odpowiednich ram i standardów międzynarodowych, które chronią prawa człowieka i demokrację w środowisku cyfrowym, oraz prowadzenie szeroko zakrojonych konsultacji i współpracy, w tym z przedsiębiorstwami technologicznymi, dostawcami platform, środowiskami akademickimi i społeczeństwem obywatelskim. Propagowanie odpowiednich praktyk należytej staranności (w tym planów łagodzenia skutków) oraz skutecznej oceny skutków w odniesieniu do praw człowieka.
- b. Włączanie się w procesy, w których uczestniczy wiele zainteresowanych stron i które koncentrują się na uwzględnianiu praw człowieka w internecie, w tym poprzez dążenie do tego, aby przedsiębiorstwa technologiczne w ramach swoich usług i działań aktywniej propagowały prawa człowieka i demokrację.

- c. Ochrona prawa jednostek do prywatności i ochrony danych, w tym w kontekście przestrzeni cyfrowej oraz w odniesieniu do nieproporcjonalnego dostępu rządowego i nieproporcjonalnej kontroli rządowej. Propagowanie ujednolicania w kierunku wysokiego poziomu ochrony, z uwzględnieniem pozytywnych przykładów, takich jak ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Propagowanie przystąpienia do konwencji Rady Europy o ochronie danych.
- d. Propagowanie działań UE oraz wspieranie globalnych i regionalnych wysiłków na rzecz zapewnienia poszanowania praw człowieka, w tym prawa do skutecznego środka odwoławczego, oraz zasad demokratycznych w zakresie badań, projektowania, rozwoju, wdrażania, oceny i wykorzystywania nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, w oparciu o własne, ewoluujące podejście UE do etycznej sztucznej inteligencji⁸.
- e. Propagowanie otwartego, wolnego i bezpiecznego internetu, w tym poprzez monitorowanie przypadków blokowania internetu, cenzury internetowej i praktyk cyfrowych, takich jak praktyki prowadzące do masowego arbitralnego nadzoru, przy jednoczesnym wspieraniu wysiłków na rzecz ochrony wolności wypowiedzi, wolności mediów i pluralizmu w środowisku internetowym. Intensyfikowanie wysiłków, aby czerpać korzyści płynące z nowych technologii dla społeczeństwa obywatelskiego, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania ryzyka dla obrońców praw człowieka i dziennikarzy.
- f. Propagowanie dostępności technologii dla wszystkich, w tym dla osób z niepełnosprawnościami i innych osób w trudnych sytuacjach, już na etapie opracowywania nowych technologii z uwzględnieniem wszystkich sektorów, również edukacji.
- g. Zapewnianie przejrzystości i rozliczalności podczas stosowania technologii w procesach sądowych, w tym dzięki zgodnemu z prawem dostępowi do materiałów elektronicznych stanowiących materiał dowodowy, solidnym mechanizmom bezpieczeństwa danych oraz skutecznej kontroli publicznej nad instytucjami e-sprawiedliwości.

⁸ Zob. biała księga Komisji pt. „Sztuczna inteligencja: europejskie podejście do doskonałości i zaufania”, COM(2020) 65 final z 19.2.2020.

5 OSIĄGANIE CELÓW DZIĘKI WSPÓŁPRACY

Niniejszy plan działania umożliwia UE reagowanie na pojawiające się wyzwania poprzez ukierunkowane i skoordynowane działania, a jego wdrażanie i monitorowanie powinno być tematem szeroko zakrojonego dialogu z zainteresowanymi stronami. Instytucje UE i państwa członkowskie będą współpracować w celu jego wdrożenia w ramach wspólnego podejścia, przestrzegając swoich kompetencji wynikających z Traktatów i wymieniając się dobrymi praktykami i wiedzą. Specjalny Przedstawiciel UE ds. Praw Człowieka jest najważniejszym podmiotem politycznym i będzie odgrywał główną rolę w kierowaniu wdrażaniem planu działania w celu osiągnięcia trwałych postępów. Parlament Europejski odgrywa konkretną, istotną rolę w przyczynianiu się do propagowania praw człowieka i wspierania demokracji. Delegatury i biura Unii, misje i operacje w dziedzinie WPBiO oraz ambasady państw członkowskich będą odgrywać zasadniczą rolę w propagowaniu i ochronie praw człowieka i we wspieraniu demokracji, jak również we wdrażaniu planu działania na szczeblu krajowym. Kluczowymi partnerami są również organizacje społeczeństwa obywatelskiego działające na szczeblu globalnym, unijnym i krajowym.

5,1 r. Dyplomacja publiczna i komunikacja strategiczna

- a. Tworzenie skutecznych sieci mediów społecznościowych do celów zwiększania zaangażowania i udostępniania treści, aby podnosić świadomość i wpływać na zmianę opinii.
- b. Informowanie o odnośnych politykach i inicjatywach z uwzględnieniem zarówno ich odbioru przez opinię publiczną, jak i lokalnych języków, oraz z zastosowaniem podejścia tematycznego w stylu kampanii informacyjnej.
- c. Określanie sposobów pomiaru skuteczności dyplomacji publicznej i kampanii publicznych oraz opracowywanie najskuteczniejszych treści i kanałów do celów interakcji ze społeczeństwem.
- d. Identyfikowanie i dalsze propagowanie inicjatyw takich jak „Dobre przykłady realizacji praw człowieka” oraz wykorzystywanie ich potencjału, aby ułatwić dokonywanie dalszych pozytywnych zmian w obszarze praw człowieka i demokracji na miejscu.

5.2 Wdrażanie, monitorowanie i ocena

Do wdrażania działań przewidzianych w niniejszym planie działania zostaną wykorzystane następujące środki:

dialogi polityczne; dialogi dotyczące praw człowieka; dialogi na temat polityki sektorowej; misje obserwacyjne w zakresie GSP+ / inicjatywy „wszystko oprócz broni” (EBA); misje obserwacji wyborów i misje powyborcze; cywilne i wojskowe misje i operacje w dziedzinie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO); stosowanie odpowiednich wytycznych UE w sprawie praw człowieka wraz z konkretnymi narzędziami do osiągnięcia celów tematycznych; konkluzje Rady; rezolucje Rady Praw Człowieka i Trzeciego Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ (ZO ONZ); tematyczne i geograficzne instrumenty finansowe (odpowiednie programy i projekty); elastyczne wspieranie praw człowieka i demokracji; bezpośrednie wspieranie obrońców praw człowieka; monitorowanie procesów; popieranie ratyfikacji i wdrożenia kluczowych traktatów ONZ dotyczących praw człowieka, podstawowych konwencji MOP, głównych instrumentów międzynarodowego prawa humanitarnego oraz innych odpowiednich konwencji i protokołów fakultatywnych; oświadczenia w sprawie przypadków pogwałcenia i naruszenia praw człowieka; ukierunkowane sesje szkoleniowe dla personelu UE w delegaturach; dyplomacja publiczna oraz ukierunkowane kampanie, konferencje i inne wydarzenia; dialog ze społeczeństwem obywatelskim i innymi zainteresowanymi stronami; środki ograniczające.

Roczne sprawozdanie UE na temat praw człowieka i demokracji na świecie

Termin: co roku, począwszy od czerwca 2021 r.

- a. Monitorowanie postępów we wdrażaniu niniejszego planu działania oraz terminowe wdrażanie przewidzianych w nim środków, z pełnym poszanowaniem celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności za pośrednictwem części tematycznej rocznego sprawozdania UE na temat praw człowieka i demokracji na świecie. Dostosowanie struktury sprawozdania, tak aby odzwierciedlało ono wdrażanie działań priorytetowych i stwarzało możliwość monitorowania.

Przegląd śródkresowy

Termin: czerwiec 2023 r.

- b. Przeprowadzenie śródkresowego przeglądu wdrażania planu działania z udziałem państw członkowskich i społeczeństwa obywatelskiego oraz wykorzystanie wyników jako wkładu w przyszły plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji.

Ocena końcowa

Termin: czerwiec 2025 r.

- c. Przeprowadzenie końcowej oceny wdrożenia planu działania, z udziałem państw członkowskich i społeczeństwa obywatelskiego.

Wdrażanie i monitorowanie wraz z państwami członkowskimi UE

Termin: przez cały okres wdrażania

- d. Organizowanie regularnej wymiany poglądów w Radzie na temat optymalnych rozwiązań, jak również dorocznych dyskusji na temat postępów, planów i priorytetów instytucji UE i państw członkowskich w zakresie wdrażania planu działania, m.in. w kontekście dyskusji na temat wdrażania wytycznych UE w sprawie praw człowieka. Wyniki tych dyskusji zostaną wykorzystane jako wkład w przyszły plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji.

Wytyczne UE w sprawie praw człowieka

Termin: według potrzeby

- e. W razie potrzeby przeprowadzenie przeglądu wytycznych UE w sprawie praw człowieka, w szczególności wytycznych UE w sprawie dialogów na temat praw człowieka prowadzonych z państwami trzecimi.

Krajowe strategie w dziedzinie praw człowieka i demokracji

Termin: początek 2021 r.

- f. Zapewnienie, aby krajowe strategie w dziedzinie praw człowieka i demokracji, opracowywane lokalnie przez delegatury UE i ambasady państw członkowskich UE, odzwierciedlały działania priorytetowe planu działania, z uwzględnieniem specyfiki danego państwa.

Parlament Europejski

Termin: przez cały okres wdrażania

- g. Podejmowanie działań następnych w związku z rezolucjami i debatami Parlamentu Europejskiego, które są istotne dla wdrażania planu działania.

Konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim

Termin: co roku, począwszy od czerwca 2021 r.

- h. Regularne współdziałanie ze społeczeństwem obywatelskim w zakresie ogólnego wdrażania planu działania oraz organizowanie specjalnych corocznych konsultacji.

Metodyka wykorzystująca podejście oparte na prawach człowieka

Termin: 2024 r.

- i. Poszerzanie zakresu zaktualizowanych narzędzi: podejścia opartego na prawach człowieka, uwzględniającego wszystkie prawa człowieka na potrzeby unijnej współpracy na rzecz rozwoju, poprzez stosowanie go do wszystkich programów działań zewnętrznych UE oraz dalsze rozwijanie wspólnych inicjatyw z państwami członkowskimi w ramach tego podejścia, w tym za pośrednictwem wspólnego programowania.